

Prof. dr hab. Andrzej Gębski,
Dziedzina - sztuki muzyczne
Dyscyplina artystyczna - instrumentalistyka

Warszawa, dn. 1 kwietnia 2021 r.

RECENZJA

Zlecniodawca recenzji:

Akademia Muzyczna im. Krzysztofa Pendereckiego w Krakowie, Rada do Spraw Dyscypliny – Sztuki Muzycznej - pismo sygnowane 10 marca 2021 r., w związku z Uchwałą w/w Rady nr 7/2021 z dnia 22 lutego 2021 r.

Zlecenie podjęte na podstawie art. 179 ust. 1 Ustawy z dnia 3 lipca 2018 r. Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2018 r. poz. 1669, z późn.zm.), zgodnie z art.14 ust. 2 pkt 2 Ustawy z dnia 14.03.2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. z 2017 r. poz. 1789, z późn. zm.).

Dotyczy:

Uchwały nr 7/2021 z dnia 22 lutego 2021 r. Rady do Spraw Dyscypliny – Sztuki Muzycznej Akademii Muzycznej im. Krzysztofa Pendereckiego w Krakowie w sprawie wyznaczenia mej osoby recenzentem w przewodzie na stopień doktora sztuk muzycznych w dyscyplinie artystycznej instrumentalistyka Pani **mgr Pauliny Bujok**.

Wyniki głosowania dot. powołania mej osoby recenzentem

Liczba uprawnionych członków Rady	19 osób.
W głosowaniu brało udział uprawnionych	19
Oddano głosów ważnych:	19
<u>Za powołaniem mej osoby recenzentem.</u>	18
Głosów przeciwnych	0
Głosów wstrzymujących się	1

Quorum głosujących w chwili podejmowania uchwały zostało zachowane.

Do nadesłanego mi przez Przewodniczącą Rady pisma datowanego 10 marca 2021 r., informującego o wszczęciu przewodu doktorskiego i wyznaczeniu mej osoby recenzentem pracy doktorskiej Pani **mgr Pauliny Bujok pt.: „Ewolucja stylu i języka muzycznego w kompozycjach kameralnych na skrzypce i fortepian Artura Malawskiego”** została dołączona następująca dokumentacja:

- uchwała o wyznaczeniu mej osoby recenzentem pracy doktorskiej kandydatki wraz z wynikami przeprowadzonego głosowania,
- dokumentacja doktorantki
- praca doktorska wraz z opisem

Podstawowe dane o Kandydatce:

Pani Paulina Anna Bujok urodziła się dnia _____ Studia wiolinistyczne ukończyła w klasie skrzypiec prof. dr hab. Krzysztofa Bruczkowskiego w Akademii Muzycznej im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu., 30 czerwca 2017 r. otrzymując dyplom z wynikiem celującym.

14

Swoje kwalifikacje artystyczne Pani Paulina Bujok podnosiła również podczas Mistrzowskich Kursów Muzycznych w klasach takich autorytetów jak: Prof. Konstanty Andrzej Kulka, Kaja Danczowska, Wanda Wiłkomirska, Mieczysław Szlezer, Marcin Baranowski, Krzysztof Bruckowski, Piotr Tarcholik i inni, a obecnie odbywa Studia Podyplomowe w zakresie instrumentalistyki w Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach w klasie prof. Romana Lasockiego.

Doktorantka jest również laureatką konkursów muzycznych, w znacznej większości kameralnych, co potwierdza jej zamiłowanie do tego obszaru działalności artystycznej i w mojej opinii również wiąże się z wyborem tematu pracy doktorskiej.

Choć wedle obowiązujących przepisów dorobek artystyczny i pedagogiczny doktorantki nie podlega ocenie, to warto stwierdzić, że przedstawiona dokumentacja i zawarte w niej informacje wskazują na osobę aktywną. Biorąc pod uwagę syndrom czasów, w których żyjemy i wykonanie jakiegokolwiek koncertu wymaga (oprócz codziennego ćwiczenia) olbrzymiego nakładu pracy biurowej; a także fakt, że kandydatka swój doktorat rozpoczęła zaledwie 10 miesięcy od ukończenia studiów trudno oczekiwać spektakularnej liczby udokumentowanych koncertów. Szczególnie ostatni fakt utwierdza mnie w przekonaniu, że doktorantka podąża konsekwentnie wyznaczoną przez siebie drogą autorozwoju.

Ocena pracy

Pracę doktorską Pani **mgr Pauliny Bujok pt. *Ewolucja stylu i języka muzycznego w kompozycjach kameralnych na skrzypce i fortepian Artura Malawskiego*** stanowi dzieło artystyczne zarejestrowane na płycie CD wraz z jego opisem, w formie książkowej, co tworzy logicznie przemyślaną całość. Sam wybór tematu jest pomysłem cennym, wzbogacającym badania nad polską muzyką skrzypcową I poł. XX wieku. Osobiście nie znam całościowo ujętej pracy, której temat dotyczyłby utworów skrzypcowych Artura Malawskiego.

DZIEŁO artystyczne rozpatrywać należy w dwóch przenikających się warstwach: artystycznej - stronie brzmieniowej wynikającej z umiejętności instrumentalnych i założeń interpretacyjnych oraz naukowej - związanej z zastosowaniem wiedzy i jej wpływu na założenia interpretacyjne oraz zagadnienia gry.

Grę doktorantki charakteryzuje, oprócz przyzwoitej intonacji i techniki (z nielicznymi chybieniami we fragmentach dwu i wielodźwiękowych), przede wszystkim świadome kształtowanie dźwięku, które nie tylko uwypukla naturalne walory skrzypiec, wolne od cech przeforsowania, ale także dostosowane jest do treści fraz wynikających z poszczególnych fragmentów utworów. Dźwięk, który stosuje doktorantka, jest według mnie wynikiem jej głębokich studiów nad różnorodnością stylistyczną dzieł i próby łączenia charakterystycznych cech epok od klasycyzmu po wiek XX, czyli estetyk na przełomie 200 lat. Jest również wypadkową wiedzy nabytej podczas studiów, pogłębionej przez doskonalenie w mistrzowskich kursach, wpisana w linię nauczania prof. Mieczysława Szlezera, z której to klasy doktorantka się wywodzi.

Heterogeniczność artykulacyjna i sonorystyczna, od rubasznego burlesco poprzez powściągliwą, bardzo klasyczną elegancję po modernistyczne, impresjonistyczne aury dźwiękowe w sposób przekonujący ukazuje cechy „...stylu i języka muzycznego kompozytora w przestrzeni jego twórczej ewolucji.”

W moim przekonaniu realizacja założeń pracy zawartych w konspekcie jest udana.

Współpraca wykonawcza z pianistką Joanną Sochacką nie budzi zastrzeżeń. Słychać, że artystki współgrają zarówno na płaszczyźnie intelektualnej, przedstawiając zwartą, przemyślaną i zrozumiałą koncepcję doktorantki, jak i emocjonalnej dzięki czemu gra jest „żywa”, wolna od cech studyjnego wyrachowania.

Jakość nagrania jest bardzo dobra. W nagraniu słychać zaangażowanie wszystkich osób biorących udział w rejestracji – artystów, reżysera dźwięku. Całość jest na wysokim poziomie realizacji a brzmienie i jego balans są wynikiem interakcji zarówno partnerek muzycznych, jak też pracy reżysera nagrania (Prof. dr hab. Mieczysława Szlezera). Fakt ten z jednej strony mnie zaskoczył, gdyż nie znałem prof. Szlezera od tej strony. Zaś z drugiej strony, nie ma w tym nic dziwnego, że renomowany skrzypek doskonale wie, jak „jego” instrument z fortepianem brzmieć powinien. Podkreślić należy, że tak olbrzymi materiał (ponad 50 minut muzyki), o trudnej technicznie, wirtuozowskiej treści, został nagrany tylko jednego dnia (8 lutego 2019 r.). Potwierdza to umiejętności wykonawcze doktorantki i w pewnym sensie usprawiedliwia drobne niedostatki. Niewiarygodnym jest również fakt, że skrzypcowe Opera Omnia Artura Malawskiego na swoją pierwszą, całościową rejestrację fonograficzną czekało blisko 70 lat!

OPIS pracy świadczy o potencjale doktorantki, odpowiednim wyborze i doborze metod badawczych oraz rzetelnym podejściu do pracy samodzielnego artysty, pełnowartościowego muzyka-humanisty, posługującego się nie tylko smyczkiem ale i piórem.

Treść opisu oparta na logicznym i prawidłowo skonstruowanym konspekcie jest czytelna i interesująca.

Część biograficzna w sposób dokładny przedstawia sylwetkę kompozytora, jest dość szczegółowa i wzbogacona o doskonałej jakości kopie różnych dokumentów Malawskiego, których w zasobach internetowych nie sposób odnaleźć.

Treść rozdziałów analitycznych oraz zawierających zagadnienia wykonawcze utworów skrzypcowych Malawskiego przedstawiona jest fachowo i bez zarzutów.

Logiczne formułowanie myśli oraz odpowiedzi na zawarte tezy są precyzyjne i zrozumiałe. Bardzo dobry język pracy spełnia standardy pracy doktorskiej a tzw. „piśmiennictwo” – odsyłacze, przypisy, przykłady (ilustracje), bibliografia itd. są prawidłowe. Zarówno układ opisu jak i komplementarność rozdziałów nie budzą zastrzeżeń. Przed ewentualnym wydaniem dysertacji należałoby dopracować „drobiazgi” edytorskie a w szczególności „spadające” spójniki i przyimki w końcach linijek.

W opisie pracy zabrakło informacji jakimi kryteriami kierowała się doktorantka ustalając kolejność utworów na płycie. Ponieważ chronologia nie jest zachowana przypuszczam, że ułożenie utworów było wynikiem świadomych decyzji doktorantki, związanych z zamysłem artystycznym, mającym na celu wywołanie u odbiorcy zamierzonego przez wykonawcę przeżycia estetycznego. Osobiście układ utworów odbieram bardzo korzystnie – płyty słucha się jak recitalu z przemyślanym ułożeniem programu. Czy był to wynik rozważań czy też głos intuicji artystycznej nie ma tu znaczenia, ponieważ w sztuce zawsze najważniejszy jest efekt, który w tym wypadku jest nader udany.

Cel pracy, który doktorantka określa jako „... *popularyzacji wiedzy o Arturze Malawskim i jego kompozycjach skrzypcowych, które stanowią ważny punkt w muzyce XX wieku*” został w mojej ocenie osiągnięty.

Konkluzja

Podsumowując, należy stwierdzić, iż praca doktorska mgr Pauliny Bujok poprzez nagranie dzieł na skrzypce i fortepian Artura Malawskiego oraz rzetelny opis rozwiązuje przedstawioną problematykę. Jest to pierwsza taka realizacja, będąca oryginalnym rozwiązaniem zagadnień opisanych w dysertacji.

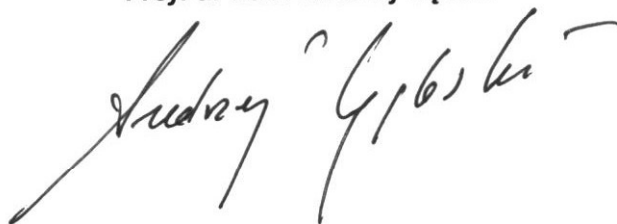
Uświadomienie potencjalnemu odbiorcy znaczenia twórczości kameralnej Artura Malawskiego i jej miejsca w historii skrzypcowej muzyki polskiej I poł. XX wieku, jakie powinna zajmować, w moim przekonaniu stanowi o znaczącym wkładzie tej dysertacji w rozwój zarówno dyscypliny artystycznej reprezentowanej przez doktorantkę jak i całej dziedziny sztuk muzycznych.

Stwierdzam, że doktorantka wykazała się stosowną wiedzą teoretyczną, oraz umiejętnościami do prowadzenia samodzielnej pracy artystycznej, a jej praca doktorska w sposób oryginalny rozwiązuje zagadnienia zawarte w temacie, spełniając tym samym bez zastrzeżeń wymagania art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 14.03.2003 roku.

Pracę doktorską Pani mgr Pauliny Bujok przyjmuję.

Prof. dr hab. Andrzej Gębski

A handwritten signature in black ink, reading "Andrzej Gębski". The signature is written in a cursive style with a long horizontal stroke at the end.